

Ekonomikas ministrija

Ekodizaina loma aprites ekonomikā

19.09.2024. Rīga

Kas ir ekodizains?

Ekodizains - produkta izstrādes process, kura mērķis ir samazināt produkta negatīvo ietekmi uz vidi visā tā dzīves ciklā.

Produkts tiek saražots tā, lai tas būtu pēc iespējas:

- Ilgtspējīgāks;
- Energoefektīvāks
- vieglāk pārstrādājams.

Ekodizaina regulējums

**Ekodizaina direktīva
2009.gads**

**Ekodizaina regula
(18.07.2024.)**

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2009/125/EK, ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) **2024/1781**, ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem, groza Direktīvu (ES) 2020/1828 un Regulu (ES) 2023/1542 un atceļ Direktīvu 2009/125/EK.

ES tiesību akti noteikti 29 produktu grupām, izrietoši no Direktīvas

- Telpas un kombinētie sildītāji
- Ūdens sildītāji/uzglabāšanas tvertnes un saules enerģijas ierīces
- Vietējie telpu sildītāji
- Cietā kurināmā lokālie telpu sildītāji
- Gaisa kondicionētāji (tostarp gaiss-gaiss siltumsūkņi)
- Cietā kurināmā katli
- Gaisa sildīšanas/ dzesēšanas produkti
- Ventilācijas iekārtas
- Veļas žāvētāji
- Putekļu sūcēji
- Sadzīves tehnika: cepeškrāsnis, plītsvirsmas un tvaika nosūcēji
- Horizontāli: patēriņš gaidstāves/izslēgts režīmā
- Ūdens sūkņi
- Rūpnieciskie ventilatori
- Datori
- Serveri un datu uzglabāšanas produkti
- Metināšanas iekārtas
- Jaudas transformatori
- Elektromotori un mainīga ātruma piedziņas
- Profesionālas saldēšanas iekārtas
- Televizori/Elektroniskie displeji
- Gaismas avoti un atsevišķi vadības mehānismi
- Sadzīves trauku mazgājamās mašīnas
- Sadzīves veļas mašīnas un veļas mazgājamās mašīnas-žāvējamās mašīnas
- Saldēšanas iekārtas
- Saldēšanas iekārtas ar pārdošanas funkciju
- Viedtālruņi un planšetdatori
- Cirkulācijas sūkņi
- Ārējie barošanas avoti

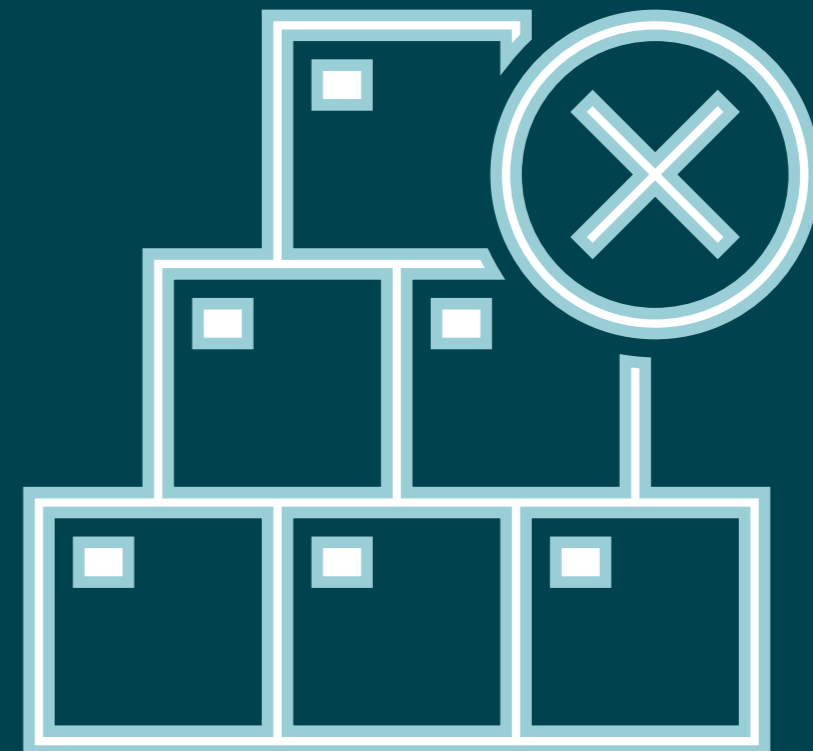
Jaunais regulējums

Izņēmumi tvērumā:

Ekodizaina regulas prasības provizoriski var tikt attiecinātas uz jebkuru produktu, taču:

- **pārtika**
- **dzīvnieku barība**
- **zāles**
- **augu un dzīvnieku izcelsmes produkti**
- **mehāniskie transportlīdzekļi**
- **produkti, kas paredzēti militārai aizsardzībai un drošībai**
- **transportlīdzekļi**

ir izslēgti no Ekodizaina regulas prasību piemērošanas

Prioritārie produkti, uz kuriem plānots attiecināt jauno Ekodizaina regulu

- tekstilizstrādājumi, jo īpaši apģērbs un apavi
- dzelzs un tērauds
- alumīnijs
- mēbeles, arī matračī
- riepas
- mazgāšanas līdzekļi
- krāsas
- smērvielas
- ķīmikālijas
- energopatēriņu ietekmējoši produkti
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju produkti un citi elektroniski produkti

Regulējuma prasības

Informācijas
prasības

Snieguma
prasības

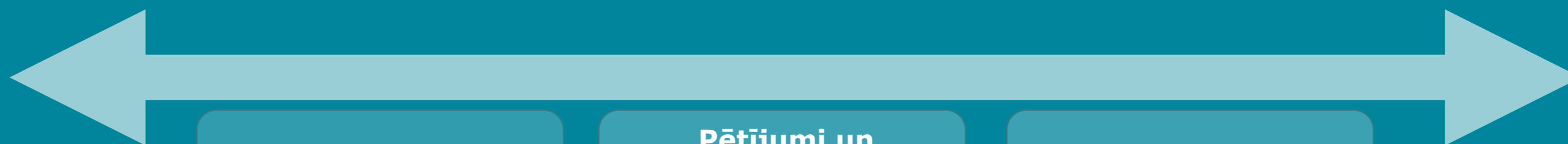
Digitālās
produktu pases

Marķējums

Zaļais
publiskais
iepirkums

Nepārdoto
preču
iznīcināšanas
novēršana

Kā tiks pieņemtas jaunās prasības konkrētām produktu grupām?

Darba plāns 2024-2027

Pētījumi un ietekmes izvērtējums

Izskatīšana

- Ekodizaina un energomarkējuma forums
- Ekspertu grupa

Kā pašvaldības var iesaistīties ekodizaina koncepta veicināšanā?

Izvēlēties produktus ar minimālu ietekmi uz vidi visā to dzīves ciklā

Pievērst uzmanību ekodizaina konceptam iepirkumos, ZPI

Atbalstīt uzņēmumus savās pašvaldībās, kas seko ekodizaina principiem

Aicināt veikt ilgtspējīgu izvēli un paradumus savas pašvaldības iedzīvotājiem

Ieguvumi?

Izvēloties videi draudzīgus un ilgtspējīgus produktus, mēs iegūstam:

- samazinātu enerģijas patēriņu un izmaksas
- vienkāršāk remontējamus un pārstrādājamus produktus
- aprites ekonomikas veicināšanu
- mazāk atkritumus un tīrāku vidi

Ekonomikas ministrija

Paldies par uzmanību

 @EM_gov_lv,

   /ekonomikasministrija

 www.em.gov.lv

 Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, Latvija

 +371 67013100

 pasts@em.gov.lv